Aº. 1838. No. 30.

# ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 8 Maart.

## *Weigering der buitengewone aanvraag voor Oorlog.*

In ons vorig artikel over dit onderwerp gaven wij de redenen op, waarom wij ons en de natie meenden te mogen vleijen met het vooruitzigt, dat de buitengewone aanvraag voor oorlog, dat is, voor de volharding bij het *status quo*, door de kamer zou worden geweigerd.

Dat nu die buitengewone aanvraag iets minder bedrage dan zij ten vorigen jare deed; dat de gelden, daartoe benoodigd, weder uit de opbrengsten der koloniën worden genomen, zulks verandert onze meening volstrekt niet.

Ware men jaren geleden, de regering niet zoo stellig en nadrukkelijk door [illegible] dat zij zich niet langer vereenigen kon met het oorlogzuchtige stelsel, maar eene schikking als volstrekt noodzakelijk beschouwde, dan zou er kunnen worden aangevoerd: men kan niet op eenmaal van stelsel veranderen, niet op eenmaal de oorlogskosten op de helft verminderen. Doch de regering heeft nu overvloedig tijd gehad. Een jaar geleden verklaarde men haar stellig, dat de buitengewone aanvraag, strekkende tot verlenging van het *status quo*, *voor het laatst* toegestemd werd. Van toen af aan had zij dus kunnen onderhandelen; dat zij zulks niet, althans niet ten genoege der volksvertegenwoordiging deed, bleek uit de redevoeringen der Ed. Mog. Heeren, na het committé, en het groote aantal stemmen tegen de begrooting, in December laatstleden. Had de regering de beweerde onmogelijkheid eener schikking *bewezen*, zekerlijk de Ed. Mog. Heeren zouden zich dan geheel anders hebben betoond. Kon de regering, meenen wij, de onmogelijkheid bewijzen, waarom zij zou niet aarzelen dit openlijk te doen. Want dat [illegible] zij haar geld en bloed niet besteden wil ten behoeve eener eventuële hereeniging, hoe ook genaamd, met België, dit moet door eene weigering der kamer worden gestaafd.

Het *status quo* kost ons niet alleen vele millioenen, de buitengewone voor oorlog en de *f* 8,400,000 Belgische schuld, maar onthoudt ons ook vele andere voordeelen. Al bedroeg dus de buitengewone aanvraag slechts een enkel millioen, zoo zou dit, — indien het tot bestendiging van het *status quo* moet dienen, — volstrektelijk behooren te worden geweigerd.

De opbrengsten der koloniën, wijders, behooren aan het land; geen cent daarvan is het eigendom van den koning; te zeggen derhalve, dat de millioenen, voor oorlog gevraagd, zonder bezwaar den natie zullen gevonden worden, is — wij willen het liefst niet qualificeren.

Die tien millioenen, welke men nu aan het bestendigen van het *status quo* besteden wil, zijn het eigendom der natie, waarvan haar rekenschap behoort te worden gedaan, en welke gansch wat voordeeliger en aangenamer, meenen wij, kunnen worden aangewend tot vermindering der schuld en der enorme belastingen.

De redenen tot verwerping zijn derhalve even afdoende gebleven. Verwerpt men niet, zoo blijft het *status quo* onbepaald voortduren.

Maar verwerpt men, vraagt misschien iemand, wat dan? zullen daardoor de zaken geschikt zijn?

Niet zeker; doch men zal er ernstige pogingen toe aanwenden. Overtuigd, dat de natie geene hereeniging hoe ook genaamd meer wil, zal men [illegible] en die openlijk kunnen worden [illegible].

Maar intusschen?

Na de weigering der kamer zal de regering *of*, den grondwettigen weg verlatende, het leger blijven bekostigen uit gelden, daartoe door de vertegenwoordiging niet toegestemd; hetgeen eene verkrachting zijn zou der grondwet, eene *revolutie* door de regering gepleegd, iets dat gevolgelijk niet ondersteld mag worden; *of*, den stand der zaken onverbloemd bekend makende, bepaaldelijk verklaren, waartoe zij thans onderhandelen wil.

Na eene openbare discussie, in de kamer, van onze buitenlandsche aangelegenheden, vrage de regering de gelden, die zij inmiddels tot het onderhoud des legers meent te behoeven. En men stemme haar die dan toe; niet voor een jaar, opdat niet weder alles op de lange baan blijve, maar hoogstens voor vier maanden. Dan kan men verder zien. Intusschen is [illegible]. De regering make aan de mogendheden bekend, dat zij de 24 artikelen aanneemt, met verzoek om te zorgen, dat die nu ook door België aangenomen en volvoerd worden.

## DUITSCHLAND.

*Hanover*, 28 *Februarij*. Het ontwerp der staatsregeling voor het koningrijk Hanover is verdeeld in 8 hoofdstukken en 142 paragrafen. In het 1e hoofdstuk: »Over het koningrijk, den koning, de troonopvolging en het regentschap," is paragraaf 9 opmerkelijk: »zoodra de troon openvalt, aanvaardt de troonopvolger onmiddellijk de regering, zonder dat daartoe eenige verdere handeling noodig is. De koning verkondigt zijne aanvaarding door een patent. Hij belooft daarbij, op zijn woord, de stipte naarkoming der staatsregeling. De koning bepaalt op welke wijze en op welken tijd de onderdanen hem huldigen zullen." Volgens § 13, kan de koning ook met uitsluiting der agnaten, »als hij daartoe gronden heeft," eenen regent uit andere vorstenhuizen aanwijzen, wanneer (volgens § 12) de troonopvolger minderjarig is of zich in eenen verstandstoestand bevindt, welke hem tot de uitoefening der regering onbekwaam maakt. — In het tweede hoofdstuk »over de regten en pligten der onderdanen in het algemeen," mist men eene § over vrijheid van drukpers. Het derde hoofdstuk handelt over gemeenten en corporatiën; het vierde over kerken, inrigtingen van onderwijs, en weldadige gestichten; het vijfde over de landstanden. De zamenstelling der algemeene standenvergadering is bijna het geheel dezelfde, als naar de staatsregeling van 1819. Evenwel hebben, volgens § 63, benevens de adellijke afgevaardigden der ridderschappen, alle adellijke bezitters van tot den landdag regtgevende riddergoederen, welke eene jaarlijksche opbrengst van ten minste 6000 daalders leveren, waarbij echter de schulden niet afgetrokken worden, zitting en stem in de eerste kamer. Krachtens § 68 zendt de [illegible] mogen in den regel niet langer dan drie maanden duren. § 89: De algemeene standen zijn verpligt, de door den koning gedane voorstellen altijd het eerst in beraadslaging te nemen, als hij zulks verlangt; hetgeen inzonderheid het budget geldt. § 92: Uitgezonderd zoodanige wetten, welke betrekking hebben tot de gevorderde belastingen voor de bestrijding der staatsbehoeften, bezitten de standen, betrekkelijk alle andere voorstellen van wet, slechts eene raadgevende stem, welke zich bepaalt bij den wezenlijken inhoud der hun medegedeelde wetsontwerpen. Het zesde hoofdstuk handelt over de domeinen en regalia, de belastingen en de staatsschuld.

(*Het slot hierna*).

*Hanover*, 1 *Maart*. Onze courant geeft het aantal der leden van de algemeene standenvergadering. De eerste kamer telt er 51. Van de 73 leden der tweede kamer zijn er 54 tegenwoordig, zoodat er tot nog toe 19 ontbreken, namelijk die der steden Hanover, Munden, Luneburg, Buxtehude, Osnabruck, Furstenau, Hildesheim, Embden, Norden, Leer, Harlingen; — de afgevaardigde de universiteit Göttingen, der graafschap Hohnstein, drie afgevaardigden der grondbezitters in het vorstendom Osnabrück, twee van het land Hadeln, en een van de Luneburgsche grondbezitters.

## PRUISSEN.

*Coblenz*, 2 *Maart*. Sinds den 25sten Februarij is de Bovenmoezel van ijs vrij; intusschen liggen op verscheiden plaatsen der oevers en der lijnpaden ijsschotsen opgestapeld.

*Dusseldorp*, 2 *Maart*. Beneden, digt bij de Hollandsche grenzen [illegible] volgens spreekt men van groote schade. Wij missen daaromtrent evenwel nog zekere berigten.

— Men meldt uit Berlijn, dat de Athanasius van *Görres*, eene verdediging van den aartsbisschop, in Pruissen verboden geworden is.

*Dusseldorp*, 3 *Maart*. De ijsdammen, die zich nog voor korte dagen op den Rijn tusschen hier en Keulen bevonden en welke ons met geringe bezorgdheid vervulden, zijn op eens, althans voor onze naastbij gelegene streken, gelukkiger wijze opgeruimd. In de lager gelegene streken is het echter niet zoo gelukkig afgeloopen. Reeds beneden Ruhrort bood de daar nog voorhanden zijnde ijskorst wederstand aan den aandringenden vloed. Eerst nadat het water, den 27sten Februarij, aldaar tot eene hoogte van 27 voet gestegen was, werd de opstopping overwonnen. Bij dezen waterstand werden er regts van Ruhrort dijken, alsmede op den linker Rijnoever de dijkenlinie van Essenberg opwaarts tot Rijnhamen overstroomd, zonder echter doorbraak geleden te hebben.

## ITALIE.

*Napels*, 14 *Februarij*. De geruchten van het weder uitbarsten van ernstige onlusten van staatkundige aard op het eiland Sicilië, verbreiden zich meer en meer; en zonder daaraan volle geloof te hechten, schijnt toch zoo veel zeker, dat de regering zelve aldaar eene beweging vreest, en hier iedereen die als nabijzijnde beschouwt. De agenten van den Prins *Karel* moeten van uit Malta de beweging ondersteunen ten einde eene volkomene scheiding tusschen Napels en Sicilië te weeg te brengen en den Prins *Karel* tot Koning van Sicilië te verheffen.

*Rome*, 22 *Februarij*. De koerierwissel met het noorden wordt dagelijks levendiger. Onze regering heeft bevel gegeven, alle officiële stukken, welke betrekking hebben tot den aartsbisschop van Keulen, voor en na deszelfs wegvoering uit zijn kerspel, te rangschikken en door den druk bekend te maken. Men verwacht, dat hierdoor veel licht over de zaak zal worden verspreid.

## TURKIJE.

*Konstantinopel*, 12 *Februarij*. In Syrië vallen belangrijke zaken voor. Overal wil men toebereidselen tot eenen algemeenen opstand bespeuren. De Drusen moeten zich reeds in open oproer bevinden. Deze zouden de Egyptische troepen [illegible] hebben behouden. *Ibrahim*-pacha is woedend over die voorvallen en zweert alles te verdelgen; maar zijne magt schiet te kort bij zijnen wil. — Men is zeer verlangend om den indruk te vernemen, dien een en ander bij de Porte maken zal. Intusschen is de staatkunde van het oosten sinds eenige jaren wezenlijk veranderd, en het is tusschen de drie mogendheden, Rusland, Engeland en Frankrijk reeds als een gebruik aangenomen, het bij de Porte verloren veld bij den Egyptischen satraap in te nemen, zoo dat Rusland zich thans als de beschermer van *Mehemed-Ali* voordoet, nadat voorheen Engeland en Frankrijk deze rol speelden. Deze laatsten daarentegen sluiten zich nu der Porte nader aan.

## FRANKRIJK.

*Parijs*, 3 *Maart*. Gisteren is in de Kamer der gedeputeerden gesproken over de buitengewone credieten voor het bezetten van Algérie. De ministers hebben verzekerd, dat zij, door onderscheidene omstandigheden, verhinderd zijn geworden, om de der Kamer toegezegde bescheiden, ten aanzien van den toestand dier volkplanting, te leveren, en de meerderheid heeft daarop besloten, dat de Kamer hare beraadslagingen over dit onderwerp zoude opschorten, tot dat deze bescheiden zouden zijn ontvangen. De oppositie meent dit besluit te moeten aanmerken, niet alleen als een blijk, dat de Kamer geene fondsen wil verleenen, dan met volledige kennis van zaken, maar ook als een bewijs, dat men uit de verwachte bescheiden de noodige inlichtingen wil erlangen ten aanzien van de ware [illegible] der volkplanting.

— Brieven uit Toulon, van den 26sten, melden, dat men aldaar berigt had bekomen van het voornemen van het bewind, om eerlang een bedrag van 7 à 8000 man troepen naar de afrikaansche kust te doen overbrengen; — dat men last had gegeven, om vier transportschepen daartoe uit te rusten, en om vijf stoomschepen in staat te stellen, om, des gevorderd, mede in deze dienst te voorzien.

*Parijs*, 4 *Maart*. Sedert eenigen tijd beginnen de wapenen van *Maria Christina* op alle punten het overwigt te hernemen. De voordeelen, door *Espartero*, *Diego Leon*, *Sanz*, *Flinter*, bij Belascoin, Medianas, Baeza, Ubeda en Ybenes behaald, hebben den moed der troepen en de loop der liberale partij verlevendigd. Eene nieuwe overwinning heeft nog derzelver uitwerksel vermeerderd. Het is die van *Latre*, wien het gelukt is de carlisten uit de vallei van Mena te verdrijven.

— De hertog *van Nemours* zal eerstdaags naar Londen vertrekken om het krooningsfeest van koningin *Victoria* bij te wonen. Het Engelsche hof had de beide prinsen uitgenoodigd. De civiele lijst zal geene kosten sparen om het verschijnen van den hertog te Londen met zijnen hoogen rang te doen overeenstemmen.

— De heer *Ricardo*, bankier te Londen, door wiens tusschenkomst de Spaansche werkelijke schuld, gezamenlijk met het huis *Ardoin* te Parijs, is genegotieerd geworden, is sedert gisteren hier aangekomen, en heeft gedurende verscheidene uren conferentien met de voornaamste bankiers onzer stad gehouden. Men gelooft steeds, dat het oogmerk zijner reis eene nieuwe financiele [illegible] met het Spaansche gouvernement.

— De koning heeft, [illegible] Februarij, het plan tot eene wetenschappelijke reis door Zweden, Noorwegen en Lapland naar Spitsbergen bewilligd. Deze reis, over welke de leiding aan den reeds vroeger met eene dergelijke zending belast geweest zijnden heer *Gaimard* is opgedragen, zal nog in den loop van dit jaar begonnen worden. De koning heeft zich schier anderhalf uur met den heer *Gaimard* over dit onderwerp onderhouden, en zelfs op de kaart den weg aangeduid, langs welken hij ten jare 1795 Noorwegen, Zweden, Finland, en Lapland doorgereisd heeft, en daarbij ook de plaatsen aangewezen, die het meeste de oplettendheid der wetenschappelijke commissie zullen verdienen. Op deze wijze zullen schier gelijktijdig uit Frankrijk reisgezantschappen naar de zuid- en noord-pool gaan. De koning van Zweden, begeerig ter bevordering eener voor de wetenschappen zoo gewigtige onderneming mede te werken, heeft verscheidene Zweedsche geleerden aangewezen, die zich met onze landgenooten zullen vereenigen.

## NEDERLANDEN.

*'s Gravenhage*, 5 *Maart*. De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden het ontwerp, nopens den ijzeren spoorweg, enz., onderzocht, en zullen morgen de overige financiele voordragten overwegen.

— In de jongste alhier ontvangen Javasche couranten, leest men nog het volgende berigt:

Door den directeur van 's lands middelen en domeinen, te Batavia, is aan de handelaren bekend gemaakt, dat de zoogenaamde zuid-ooster en zuid-wester eilanden bestaan uit de verschillende groepen van eilanden, gelegen ten Z. O. en Z. W. van Banda, waaronder niet begrepen zijn de zoogenaamde Papoesche eilanden, Gilolo, Wagioe en omgevingen, ressorterende onder Nieuw-Guinea en welke tot de residentie Ternate behooren; en dat het dien ten gevolge niet geoorloofd is aan schepen en vaartuigen, op Java, Madura en Makassar te huis behoorende, om zich van daar regtstreeks te begeven naar laatstgemelde eilanden, noch om van deze onmiddelijk te zeilen naar Java of Makassar, zoo als voor de vaart van daar op de zuid-ooster en zuid-wester eilanden is toegestaan; zijnde derhalve de gezagvoerders van Javasche en Makassarsche vaartuigen, welke op de zoogenaamde Papoesche eilanden ten handel willen varen, even als alle andere verpligt, om vooraf de haven van Ternate aan te doen, ten einde daartoe het uitdrukkelijk verlof van den resident te bekomen.

*Arnhem*, 6 *Maart*. De ijsdam bij Lobith is gisteren in beweging geraakt, door den stroom uiteengedrongen en medegevoerd. Daarop is heden nacht op den Benedenrijn eene sterke ijskruijing gevolgd, waarbij opeengestapelde groote ijsbrokken al de kenteekenen droegen van tot de bestanddeelen van dien ijsdam behoord te hebben. Aan eenige door den stroom op den oever geworpene ijsschollen kan men zien, welk eene buitengewone dikte en sterkte het ijs na den dooi, die sedert zoo vele dagen plaats heeft, nog behouden heeft, en dezelve beschouwende, verwondert men zich geenszins, dat bij deze ijskruijing het bruggenhoofd van de schipbrug dezer stad geheel weggestoken is. Gelukkig dat te voren het ijs in den Benedenrijn, zoo hier als te Wageningen, en waarschijnlijk verder benedenwaarts opgeruimd was en de opeengepakte ijsvloed dus eene vrije baan voor zich vond; anders zou het gevaar van opstopping gewis hoogst dreigend zijn geweest. — Op de Waal is gisteren mede de ijsgang gevolgd, en men hoopt, dat dezelve zonder rampen zal afloopen, daar ook de Maas en IJssel los zijn en dus eenen gewenschten afvoer kunnen bevorderen.

In de eerste doorbraak buiten Kees heeft zich het ijs zoodanig opgehoopt, dat dezelve daardoor gestopt is, en nu alleen de twee andere doorbraken het drijfijs doorlaten.

Tusschen Meer en Haften is eene nieuwe dijkbreuk ontstaan.

*Arnhem*, 7 *Maart*. Wij hebben thans eene opene rivier, zonder drijfijs, terwijl het water vallende is. In de streken van Eck en Wiel is men gisteren eenigen tijd in zorg geweest. Van daar tot naar Wijk bij Duurstede toe was het ijs in de rivier nog niet opgeruimd toen de ijsstroom van boven is gekomen, en er heeft eene opstopping plaats gehad, welke den dijk kortstondig in gevaar heeft gebragt. Door het losgaan der rivier is echter dit gevaar gelukkig geweken.

De tijdingen van de Waal zijn mede gunstig, en men mag het daarvoor houden, dat wij voor verdere rampen gelukkig zullen bewaard blijven.

De gemeenten van Gelderland, welke door de dijkbreuken boven [illegible] geheel of gedeeltelijk in watersnood zijn gebragt, zijn, voor zoo ver wij weten: Westervoort, Duiven, Zevenaar, Didam, Angerlo, Drempt, Keppel, Hummelo, Gendringen, Terborg, Silvolde, Wisseveld, Brummen.

Het berigt, door de *Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant* medegedeeld, dat de Kanaaldijk bij Zutphen doorgebroken is, is ongegrond.

— Door het Gemeente-Bestuur van Oldebroek zal, op den 29sten dezer, verkocht worden het zoogenaamde *Regters-* of *Ambtshuis*, bestaande in een huis van 9 boven- en benedenkamers, enz. Hetzelve is zeer geschikt tot het oprigten eener fabrijk, en gelegen aan den straatweg van Zwolle naar Amersfoort.

— De post van *Veldwachter* is te Ruurlo vakant. [illegible] is, behalve vrije kleeding en woning, *f* 150. Belanghebbenden moeten zich voor den 20sten Maart bij den burgemeester aldaar aanmelden.

## AMSTERDAM, den 6. Maart.

*Beurs van 5 Maart.*

*Holland*. Van $2\frac{1}{2}$ pCt. zijn à $53\frac{5}{8}$ eenige postjes gedaan; 5 pCt. iets meer gezocht voor Engelsche rekening en dezelve bleven 102; Kansbiljetten $22\frac{1}{16}$ bij zeer geringe affaire; beide Syndikaats prijshoudend, doch bij zeer geringen omzet: oud $94\frac{7}{8}$ à $\frac{15}{16}$, nieuw 78; Handelmaatschappij souteneerde zich op hare hoogte van $180\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{8}$; 5 pCt. Oost-Indie voor Engelsche rekening à $99\frac{7}{16}$, en ook iets à $99\frac{1}{4}$ gedaan.

*Spanje*. De omzet in Ardoins was ook heden weder zeer onbeduidend; à $18\frac{3}{8}$ en $\frac{7}{16}$ zijn verschillende kleine postjes verhandeld; onbepaalde stukken $17\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$.

*Rusland.* Oude en nieuwe Russen 105⅝ à ⅞; Russen van 1831 en 1833 97⅝, ook iets à 97⅞; Roebels zeer gezocht, en verschillende postjes à 69⅞ ook $\frac{1}{16}$ gedaan.

*Oostenrijk.* 5 pCt. Metalliek 102¼ à ⅛ bij weinig handel; 2½ pCt. 59 enkele stukken gedaan.

*Brazilië* à 75⅞ en ook à ⅞ zijn eenige partijtjes afgegeven.

*Columbianen* zijn gedurig zeer gevraagd.

*Beurs van 6 Maart.*

Ook heden ontbrak het aan nieuwstijdingen. De duitsche berigten en ook de Engelsche van jl. Zaturdag zijn niet aangekomen. De koersen van gisteren zijn ook bijna die van heden, met eenige kleine uitzonderingen.

*Prijzen ten 4½ uur.*

*Holland.* 2½ pCt. 53$\frac{9}{16}$; 5 pCt. 101$\frac{15}{16}$; Kansbiljetten 22$\frac{11}{16}$ à ½; oud Syndikaat 95, nieuw 78; Handelmaatschappij 180⅞ 5 pCt. Oost-Indie 99$\frac{7}{16}$ à ½.

*Spanje.* Ardoins 18$\frac{7}{16}$ à ½.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren.

*Brazilië.* 76; *Columbia* 21 à $\frac{1}{16}$.

---

# Mengelwerk.

## De Armen.

Hebben wij dezen winter uit onderscheidene groote en kleine steden in ons vaderland de veelvuldige bewijzen van voorvaderlijke weldadigheid vernomen, en hoe zelfs de genoegens van het wintersaisoen aldus werden ingerigt, dat zij aanzienlijke bijdragen werden tot de edelste zaak der menschheid — de hulp van ongelukkigen; — zoo wordt het thans meer dan tijd de edele menschenvrienden en niet minder edele menschenvriendinnen toe te roepen, dat zij *toch* voortgaan, het lot der ongelukkigen uit het ernstigste standpunt te beschouwen, en zich derzelver belangen aan te trekken.

Zoo lang het water aan de lippen staat; zoo lang hongerdood of doodvriezen de dreigende schrikbeelden zijn, kost het weinig, de gemoederen in eene vlaag van warmhartigheid te houden. Zijn deze echter, ter naauwernood geweken, dan vergeet men zoo ligt, dat het niet alleen de strenge koude en vorst zijn, die ons het eerste oogenblik, en gedurende den tijd dat zij bestaan, onverbiddelijk nijpen, maar dat deze nog daarenboven eenen gevolg van treurige gevolgen hebben, die den armen man, ook na dien tijd, maanden lang ongelukkig maken moet.

Jammers toch, eene vorst en koude, als die van dezen winter, brengen niet alleen den meerbehoeftige geheel ten onder, maar menig huisgezin, dat anders welvarende was, vervalt in schulden en eindelijk tot *totale armoede.* Welke aanzienlijke sommen toch zijn er aan brand uitgegeven; sommen, die het budget van den daghuurder zeker te boven gingen: wat heeft hij moeten doen om zich en de zijnen warm genoeg te kleeden, en nu de tijd gekomen is dat men weder zoude kunnen beginnen met bezuinigen, zijn al de aardappelen bevroren, en die men koopen moet zullen zeker tot het twee-, drie- en vierdubbelde der waarde stijgen.

Hoe noodzakelijk is het derhalve, dat men zijne oogen blijve vestigen op den nood der armen en op het in dezen winter vermeerderde getal derzelve. Veel kan er gedaan worden met geringe kosten, wat niet alleen menigeen van den bedelstaf redt, maar zelfs tot hoogeren welvaart voert, *wanneer vele handen zich tot dit schoone doel broederlijk vereenigen.* — Geregelde arbeid is het eenige en echte redmiddel uit den nood. Bevorder deze, en gij zijt zeker, dat honger en kommer de woning van den armen man niet zullen overweldigen. Maar hoe menig huisvader zit nog zonder werk? Hoe menige huismoeder zoude zoo gaarne met hare dochters wat werken en spinnen, wanneer zij slechts van eenen menschenvriend eenigen arbeid konden verkrijgen. Wie, zoo hij huis aan huis rondging, zoude niet verbaasd staan over de menigte ledige handen, die u schijnen te vragen, *geef mij arbeid of brood?*

Het verblijdt ons, dat deze zelfde ... door anderen, in sommige steden van ons vaderland, geschied is, maar ook den heerlijksten uitslag gehad heeft. Reeds ontstond er te Groningen *een vrouwen-genootschap, tot bevordering van werkzaamheid en welstand onder de geringere standen.* Reeds hebben tachtig leden van hetzelve haren arbeid aanvaard, en zoeken de bronnen van armoede te dempen; reeds betreden zij de holen des jammers, om daar het zaad uit te strooijen, dat welvaart doet wassen en zedelijkheid oogsten.

*De bode voor het Godsrijk*, van den wel eerwaarden heer AMSHOFF, predikant te Groningen, werd met het doel geschreven, om deze edele zaak te bevorderen. Reeds gaat eene verhandeling van den hoogleeraar DE GROOT ter perse, over den aard en de strekking van dit genootschap.

De arbeid dezer vrouwen zal welvaart onder de talrijke armen verspreiden. Hun voorbeeld zij de grondslag van dezelfde edele taak, ook in andere steden. In den Haag ontstond insgelijks een vrouwen-genootschap, hetwelk de ... armen, en deze is die der menschheid, zich aantrok. Wij hopen, dat wij spoedig hetzelfde van andere steden zullen vernemen.

# V O N N I S

In de zaak van het Openbaar Ministerie tegen ARNOLDUS RIJKEN, Bakenmeester te Druten, beklaagde van onwillige nederlaag, door onvoorzigtigheid en nalatigheid begaan, en ter dezer zake gedaagde.

De Regtbank van correctionele politie te Nijmegen;

Gehoord den heer substituut-officier Mr. A. F. C. VAN TROIJEN in de voordragt der zaak, ten dage dienende, den 7den Februarij 1838;

Gezien het proces-verbaal van aanklagte;

Gehoord de getuigen door het openbaar ministerie, alsmede die door den beklaagde, geproduceerd in hunne verklaringen;

Gehoord den beklaagden, zoo in persoon als bij monde van zijnen verdediger, concluderende tot vrijspraak, op grond dat het niet zoude bewezen zijn, dat het overlijden van des beklaagdens krankzinnigen zoon aan bevriezing moet worden toegeschreven, onwillekeurig veroorzaakt door strafwaardig verzuim aan zijde van den vader, om daartegen de noodige voorzorgen te nemen;

Gehoord den heer substituut-officier in deszelfs overzigt en conclusie, daartoe strekkende:

„Dat de beklaagde zoude worden schuldig verklaard aan strafwaardig verzuim van de vereischte voorzorgen, om bij den hoogen graad der, tijdens het overlijden van zijnen ongelukkigen krankzinnigen zoon, geheerscht hebbende koude, het bevriezen van denzelven te beletten, en daardoor de onwillekeurige oorzaak geweest te zijn van deszelfs dood door bevriezing, —

„En dat de beklaagde, op grond van art. 319 van het strafwetboek, zoude worden veroordeeld tot eene gevangenis van een jaar, in eene geldboete van honderd gulden en in de kosten van den processe, boete en kosten ten behoeve van den staat;"

Overwegende, dat hier een vader beschuldigd wordt — door strafwaardig verzuim den dood van zijn eigen kind onwillekeurig veroorzaakt te hebben;

Overwegende, dat eene dergelijke beschuldiging van zoo ... en het veronderstelde strafwaardig verzuim ... van ... ouders omtrent hunne kinderen ... in allen geval op geene bloote vermoedens behoort regt gedaan te worden, maar de bewijzen zonneklaar moeten zijn, om daarop eene veroordeeling te gronden.

Overwegende, dat zoo er al eenige schijnbare redenen mogen bestaan hebben, om het overlijden van des beklaagdens zoon aan bevriezing, door verzuim veroorzaakt toe te schrijven, deze in de instructie ten voordeele van den beklaagde zijn opgelost, als zijnde het voldoende gebleken, dat de beklaagde altijd de meeste zorg en genegenheid voor zijn kind betoond en hetzelve van al het noodige tot voeding, kleeding, ligging en verwarming verzorgd heeft, zoo veel zijn ongelukkige toestand zulks toeliet, welke echter, gedurig tot woede en razernij overslaande, hem alsdan alles van het lijf deed scheuren, zonder dat dit aan den beklaagde kan geweten worden; hetgeen dan ook aanleiding gegeven heeft, om andere maatregelen ten zijnen opzigte te nemen, en te beginnen met zijne interdictie aan de regtbank te vragen, hangende welke procedure hij is overleden;

Overwegende, dat hier in allen geval, al had er zelfs eenig verzuim plaats gehad, des neen, in de eerste plaats behoort bewezen te zijn, dat dit overlijden aan bevriezing is toe te schrijven, vóór dat het onderzoek te pas komt of de oorzaak van die bevriezing aan strafwaardig verzuim van den beklaagde ten dien opzigte moet geweten worden;

Overwegende, dat dit bewijs niet aanwezig is, en slechts door opening van het lijk volledig had kunnen verkregen worden, welke opening echter geen plaats gehad heeft, terwijl de uiterlijke toestand van het lijk, volgens de verklaringen van den geneesheer en den heelmeester, welke hetzelve geschouwd hebben, geen voldoend bewijs heeft opgeleverd, dat bevriezing de oorzaak van den dood geweest is;

Gezien art. 191 van het wetboek van strafvordering;

Uit die gronden, in naam en van wege Z. M. regt doende in het eerste ressort, vernietigt de instructie, de dagvaarding en alles wat daarmit gevolgd is, en ontslaat den beklaagde van de tegen hem geïntenteerde actie.

Aldus gewezen, den ...

# Letternieuws.

*Vrijmoedige gedachten over de oorzaken van den tegenwoordigen staat van verval der kolonie Suriname, en over de gebreken in het stelsel van regering dier kolonie, door* A. HALBERSTADT, *laatst Eersten Kommies bij de administratie der financiën.* 1838.

Zoodanig is de titel van een werk, waarvan, dezer dagen, de inleiding voorloopig is uitgegeven. Deze inleiding is hoofdzakelijk gewijd aan de verdediging van den schrijver. Luidens dezelve werd de heer HALBERSTADT in 1817, onder den toenmaligen minister GOLDBERG, als ambtenaar voor de kolonie Suriname aangesteld, vertrok in dat zelfde jaar derwaarts, verwierf, onder de achtereenvolgende besturen van verschillende gouverneurs derzelver achting, werd altijd met vertrouwen vereerd en nimmer berispt, doch had het leedwezen dit alles te zien veranderen, toen de thans nog regerende gouverneur-generaal het gezag over de kolonie in handen kreeg. „Zonder eenige voorafgaande beschuldiging of verhoor, zonder dat zelfs op eenigerhande wijze daarvoor de ... of grond werd aangevoerd, werden wij namelijk bij eene ...

genoemden gouverneur-generaal eerst in onze betrekking van eersten kommies ter generale controle van financiën in Suriname geschorst en vervolgens daaruit geheel ontslagen." Daar intusschen tot dit ontslag de medewerking der hooge regering in het moederland noodig geweest was, had de voordragt deswege de openlegging der gronden daartoe gevorderd. »Reeds uit zich zelven — zegt de heer HALBERSTADT — blijft iets van dien aard in de kolonie zelden een geheim, en daar bovendien eene op het schavot gestraft en noch zedelijk noch wettelijk gerehabiliteerd misdadiger zijne pen tot het schrijven van het rapport had moeten leenen, was het ons niet moeijelijk op eene stellige wijze omtrent deszelfs inhoud te worden ingelicht. En ziehier welke daarin de gronden tot ons ontslag moesten heeten! *Vooreerst* dan werden wij door den gouverneur-generaal beschuldigd van het vervaardigen en uitdeelen, op den nieuwjaarsdag van 1834, van papieren ridderorden aan sommige hoofdambtenaren in de kolonie, en van door die daad getracht te hebben het gouvernement schandelijk te beleedigen, en de instelling van 's konings ordeteekens in de oogen des volks van onwaarde en belagchelijk te maken; — terwijl als eene *tweede en laatste* reden voor ons ontslag de beschuldiging werd ten grondslag gelegd, dat wij omtrent het Surinaamsche bewind lasterlijke gezegden zouden hebben gebezigd en vijandelijke gezindheden blootgelegd in eenen particulieren brief door ons (zoo het heet) aan eenen Nederlander in het moederland geschreven, en welke brief door den gouverneur-generaal, volgens [illegible] was aangehouden en vervolgens opengebroken en gelezen, zonder dat evenwel van dien brief iets anders dan een zoogenaamd afschrift werd overgelegd." Beide deze beschuldigingen worden door den schrijver ontkend en wederlegd. »Openlijk — vervolgt hij — verklaren wij dan ook deze geheele beschuldiging voor eene uitvinding van den boosaardigsten laster, en durven de regering uitdagen, daarvan het bewijs te vertoonen."

»Na in de kolonie te vergeefs iedere mogelijke poging tot herstel beproefd te hebben, — gaat de heer HALBERSTADT voort —, bleef ons niets anders overig dan onze zaak onder de oogen der hooge regering in het moederland te brengen." Doch dienaangaande vond hij zich te leur gesteld. »Te vergeefs toch hadden wij ook hier verzocht ons te mogen verdedigen, of te worden in staat gesteld de valschheid in geschrifte, door onze lasteraars gepleegd, te mogen bewijzen. Het antwoord, weinig overeenkomstig met hetgeen men van een welwillend en regtvaardig bestuur verwachten mogt, luidde: *dat noch onderzoek noch verdediging te pas kwam, vermits ons ontslag alleen voortvloeide uit eenen eigenhandigen brief, dien men onder de oogen des konings had gebragt, en men geene klagten tegen ons had wegens overtreding onzer ambtspligten."*

Bij herhaling rigtte de heer HALBERSTADT zich daarna aan Z. M.; hij mogt niet slagen. Ruiterlijk — zegt hij — werd hem eindelijk door eenen hoofdambtenaar bij het departement van koloniën, den referendaris DE MUNNICK, te kennen gegeven: »*dat het een vast en onherroepelijk besluit der regering was, om ook dan, wanneer het ten stelligste gebleken ware, of alsnog blijken mogt, dat ons het schreeuwendste onregt was aangedaan, dat onregt ten onzen aanzien op geenerlei wijze en in geen geval te herstellen."*

[illegible] regering zuiveren van de verschrikkelijke woorden, die eene bladzijde verder te lezen staan.

## Waterhoogte te Arnhem.

Den 6 Maart. 4 El 0 Palm 8 Duim; gewassen 24 Duim gevallen 0 D.
Den 7 Maart. 4 El 4 Palm 3 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 65 D.

## Waterhoogte voor Keulen.

3 Maart; 16 voet, 7 duim.
4 Maart; 14 voet, 1 duim.




Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.